

2/876- 15553/36701

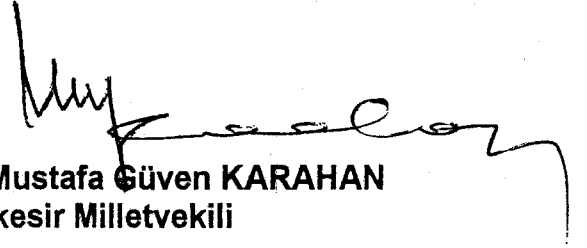
DEMOKRATİK SOL PARTİ	
T.B.M.M. Grup Başkanlığı	
Tarih	14.5.2002
No.	584

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maden Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifim ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla. 18 Nisan 2002

Dr. Mustafa Güven KARAHAAN
Balıkesir Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Madencilik sektörünün desteklenmesi ve devletin genel madencilikten sağladığı gelirlerin daha da artırılması için 3213 sayılı maden Kanununda Bor tuzlarının aranması, işletilmesi ve pazarlanması hususlarında 2840 sayılı yasanın özü ile çelişkili maddelerin düzeltilmesi ve günün ihtiyaçlarına uygun hale getirilmesi gerekmiştir.

Bu sayede 2172 sayılı kanun ile 2840 sayılı ile kanunların ruhuna uygun olarak Bor tuzları Devletçe aranıp işletilecek sanayi hammaddesi haline gelen rafine borlardan ülkemiz sanayicileride gerekli yatırımlar yaparak ülke kalkınmasına katkıda bulunulacaktır.

Bunun sağlanması için Bor tuzları Devlet eliyle tek elden aranıp işletilecek ve rekabet ülke kaynakları en uygun şekilde değerlendirilecektir.

MADDE GEREK ÇELERİ

MADDE 1.- Uygulamada karışıklıkların ortadan kaldırılması için madenlerden sorumlu Bakanlıkların belirlenmesi amaçlanmıştır. Bundan dolayı madenlerle ilgili olarak görevlendirilen Devlet Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlıklarının zikredilmesi ve bu konuda Başbakanlığa öneride bulunacak makamın belirlenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 2.- Madencilik faaliyetinde bulunulan sahalar ve pek çok maden küçük işletmeler halinde faaliyette bulunmaktadır. Bu işletmeler ön ÇED almışsa veya ÇED' den muafsa ayrıca herhangi bir birimden izin almaya gerek kalmadan faaliyetine devam ederek ülke kalkınmasına katkıda bulunması amaçlanmıştır.

Şayet ruhsat ile ilgili bir yükümlülük doğarsa bu sorumlulukların ruhsat sahibi tarafından yerine getirilmesi istenmiştir.

MADDE 3.- Madencilik faaliyetleri tüm ülkelerde zorlukları, riskleri ve yatırımlar sonucunda önemli ekonomik kazanımlar sağlamaması nedeniyle devletler tarafından desteklenmektedir. Madde ile :

Bu desteklerin açıktan veya nakdi destekler olmadığı maden işletmeciliği ile ilgili satış hasılatının % 5' inin vergiye esas matrahtan rezerv tüketim payı olarak indirilmesi,

Maden sahalarından çıkarılan madenlerin işleyecek tesislere naklinde, taşıma giderlerinin % 5' inin vergiye esas matrahtan taşıma gider payı olarak indirilmesi,

Maden işletmelerinin bu faaliyetleri ile ilgili olarak elde ettikleri gelirlerin yatırım dönemi dahil beş vergilendirme dönemi, gelir ve kurumlar vergisinden bağışık tutulması,

Maden işletmelerinin beş vergilendirme dönemi sonunda 1.1.2002 tarihinden itibaren bu işyerlerinden elde ettikleri kazançları üzerinden hesaplanan gelir ve kurumlar vergisinden % 40 oranında indirim yapılacağı,

Yeraltı madencilik faaliyeti yürüten gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihi izleyen aybaşından başlayarak işe yeni aldıkları işçiler için 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 72 ve 73üncü maddelerine göre prime esas kazançları üzerinden ödeyecekleri primlerin işveren hissesinin % 50'si Devlet Hakkından mahsup edileceği,

Madencilik sektöründe kullanılan enerjiye en düşük fiyat tarifesinin uygulanacağı,

Maden ruhsat sahaları ve maden işletmelerindeki araştırma ve geliştirme çalışmalarının teşvik edileceği belirtilmektedir.

MADDE 4.- Bu maddede 2840 sayılı yasa kapsamındaki bor tuzları ve diğer madenlerin büyük sahaları kapsaması ve tümünün aynı oranda işlenmesinin ekonomik olması nedeniyle rezerv tutulması nedeniyle bu ruhsat alanlarının minimum taban teminatı ile sınırlı tutulması amaçlanmıştır.

MADDE 5.- Madenlerin özelliklerine göre ruhsat alanlarının sınırlanması uygun olmakla beraber bu sınırlamanın 2840 sayılı yasada sayılan Bor tuzları ve diğer madenler için sınırlama getirilmesi amaçlanmıştır. Zira böyle bir sınırlama 2840 sayılı yasanın ruhuna aykırı olup, pek çok gereksiz ruhsat alanı yaratılacaktır. Bu da gereksiz iş ve işlemlere neden olacaktır.

MADDE 6.- Madenlerin ruhsata alındıktan sonra işletmeye açılması hedeflenmiş olmakla beraber 2840 sayılı yasa kapsamında ki bor tuzları bu sınırlamanın yani 1 yıllık sürenin içinde işletilmesi mümkün değildir. 2840 sayılı yasada sayılan Devletçe işletilecek madenler kapsamındaki bor tuzlarının bir yıllık süre yerine dünya talebi doğrultusunda işletmeye alınması hedeflendiğinden bir yıllık süre şartının bor tuzlarına uygulanmaması hedeflenmiştir.

MADDE 7.- Maden işletme ruhsatlarının ve izinlerinin yetkili idarece bölünmesi hedeflenmişse de Bor tuzu sahaları ve izinlerinin bu şartın dışında tutulması amaçlanmıştır.

MADDE 8.- Maden ruhsatının verildiği tarihten itibaren beş yıl içinde işletme izni alınıp projelendirilmesi ve işletmeye geçilmesi 2840 sayılı yasa kapsamındaki Bor tuzlarının izne tabi olmaması hedeflenmiştir. Zira Bor sahaları 18.000 km karelik bir alanı kaplamakta ve 191 ruhsatta ifade edilmektedir. Şu an için çalışılan alanlar ve ruhsat sayısı % 5'lik bir alandır. Ve tüm dünyaya yetecek kadar cevher üretimi yapılmaktadır. O nedenle Bor tuzları ruhsat alanları ve işletme izinlerinin kullanımı 5 yıllık sınırlamasına tabi olmaksızın Devletçe işletilmesinin sağlanması hedeflenmiştir. Bu cevherler dışındaki cevher açılmasına geçilerek daha ekonomik sonuçlar sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 9.- Devletçe işletilecek madenler Hakkındaki 2172 sayılı kanun 04.20,1978 tarihinde kabul edilerek, bor cevherlerinin işletilmesi görevi Eti Holding'e (Etibank) verilmiştir. Ayrıca 2840 sayılı kanunun 2' inci maddesinde "Bor tuzları, uranyum ve toryum madenlerinin aranması ve işletilmesi devlet eliyle yapılır" hükmü getirilmiştir.

Dünya bor pazarında fiyatların oluştuğu bir borsa olmayıp piyasadaki bor fiyatları, iki büyük üretici olan U.S. Borax ve Eti Bor A.Ş. tarafından kontrol edilip belirlenmektedir. Dolayısıyla piyasada Arz – Talep dengesinin oluşturduğu fiyatlar yerine deklere edilen fiyatlar geçerliliğini korumaktadır. Eti Bor A.Ş. rafine ürünlerle beraber bu rafine ürünlere rekabet edebilecek konsantre ürünleri de üretip satmaktadır. Bor tuzlarının ve rafine ürünlerinin birbirlerini ikame özelliği mevcuttur. Dolayısıyla tüvanan cevherden başlayarak nihai rafine veya kimyasal ürüne kadar üretilen her ürün birbirinin rakibi konumundadır. Bu rekabetin kontrol

altında tutulması ve pazara hakim olunması için bor ürünlerinin işletilmesinin tek elden yapılması şarttır.

Ayrıca Bor ürünlerinin kar marjları çok yüksektir. Eti Bor A.Ş.'ye ait bazı işletmelerde 100 liraya satılan malın 70 lirası kar 30 lirası maliyet olabilmektedir. Türkiye' de başka üreticilerin bor tuzları üretmesi halinde ; şirketler kar marjını düşürüp birbirleri ile rekabete girerek 1978 öncesi olduğu gibi fiyatların düşmesine sebep olacaklardır ve ülkemiz bundan zarar görecektir. Dolayısıyla fiyatları düşürmemek için bor ürünlerinin işletilmesinin tek elden yapılması şarttır.

Bor madenlerinin devlet eliyle işletilmesi 2172 ve 2840 sayılı yasada kabul edilmiştir. Hal böyle iken bu yasanın ruhuna aykırı ve çelişkili olarak 3213 sayılı maden kanununun 49' uncu maddesinde " Ancak, bu kanunun yürürlük tarihinden sonra bulunacak bor, trona ve asfaltit madenlerinin aranması ve işletilmesi bu kanun hükümlerine tabidir" hükmü getirilmiştir. Böylece bor madenlerinin özel sektöründe arayıp işletebileceği kabul edilmiş ve ülkemiz için stratejik öneme haiz Bor madenleri üzerindeki özel sektörü faaliyet gösterme imkanı tekrar sağlanmıştır. Kanunun bu hükmü daha önce çıkartılan 2840 sayılı kanunun ruhuna da aykırılık teşkil etmektedir.

Madencilik sektörünü desteklemek ve Devletin madencilikten sağladığı gelirleri arttırmak amacıyla 3213 sayılı Maden Kanununda değişiklik sağlarken 2840 sayılı yasa hükümlerinin saklı olduğu, hem de kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren devletten başka şirketlerce işletilebilirliğinin kabulü bir çelişkidir. Şöyle ki devlet eliyle işletilmek üzere devralınan bor sahalarının dışında bulunabilecek bor varlıkları diğer şahıslarca işletildiği anda kamu yararı ortadan kalkacağı için eski saha sahiplerinin de hukuki yönden haklılığına neden olabilecektir. Bu durumda tahkim yasasının da yürürlükte olduğu da düşünülür ise "İşletmeciliğin tek elden yapılması" prensibi ve şartı kalmayacaktır. Bundan dolayı bu maddenin yeniden düzenlenme zarureti vardır. Çelişkinin ortadan kaldırılması ve Bor ürünlerinin işletmeciliğinin tek elden yapılması için 49' uncu maddedeki " Ancak, bu kanunun yürürlük tarihinden sonra bulunacak bor, trona ve asfaltit madenlerinin aranması ve işletilmesi bu kanun hükümlerine tabidir" Cümlesinin kaldırılması uygun olacaktır.

Dünya bor rezervlerinin % 65 i ülkemizdedir. Dünyada emsallerinden daha yüksek kalitede görünür muhtemel ve mümkün olarak toplam iki milyar tonu aşan rezervimiz mevcuttur. Rezervlerimiz bugünkü tüketim kapasitesi ile dünya Bor ihtiyacının tümünü 400 yılı aşkın bir süre ile karşılayabilecek durumdadır. Dolayısıyla Bor tuzu sahalarının tek elden işletilmesinden dolayı diğer bir sahanın işletilmeye alınması çok uzun zaman sonra olacaktır. Diğer bir deyiş ile dünya piyasasındaki tüketime göre üretim yapılmadan sahalar bekletilecektir. Bor rezervlerinin yayıldığı alan Kütahya- Eskişehir – Balıkesir – Bursa illerindeki neojen havzalarını içine alan 191 adet Bor tuzu sahasında toplam 1.777.607 hektardır. (18.000 km²) Ortalama saha alan ise 9.300 hektar olup maden ruhsatları için önerilen alanın (4.000 hektar) çok üstündedir. Bu alanların res' en taksire tabi tutulması halinde yeterince bor oluşumu bakımından incelenmemiş sahaların düşürülmesi anlamına gelecektir. Bu suretle düşen saha bir süre sonra bir başka işletmeye veya işletmeciliğe verilebilecek

bu da suistimallere neden olabilecektir. Bu sebeple çözüm olarak 2840' a tabi madenlerin bulunduğu sahalara ait alan sınırlamasının kaldırılması, sahalara çok uzun seneler üretim faaliyeti yapılmadan bekletileceği için bor sahalalarında süre sınırlamasının kaldırılması, saha ruhsat harç ve teminatlarının çok uzun seneler işlem yapılmadan tahakkuk edeceği nedeniyle diğer madenlerden ayrı olarak düşünülerek tespit edilmesi ve bu sebeplerle 3213 sayılı Maden Kanununun 49 maddesine ;

"Bor tuzlarına ait ruhsat alanları; bu kanunda sözü edilen alan sınırlanması, res'en taksir, düzenleme, azaltma ve süre sınırlamalarına tabi değildir. Bu kanunda sayılan herhangi bir nedenle Bor tuzlarının aranıp işletilmesiyle görevli kamu kurumunun elinden sahalara ruhsat hakları düşürülemez." Hükmünün ilave edilmesi uygun olacaktır .

Ayrıca işletmecilik kavramına açıklık getirmek gerekmektedir. Bor tuzlarının aranması, maden sahasından çıkartılması, fiziksel ve kimyasal yollarla zenginleştirilmesi, rafine ve kimyasal yollarla elde edilen ürünün sanayinin hammaddesi olarak pazara sunulması ve satış işlemlerinin devlet tarafından yapılması uygun olacaktır çünkü bu safhaya kadar ki ürünler birbirlerinin yerine ikame olabilmektedirler. Bu ürünler rakibimizin portföyünde de olan ve bor piyasasının % 90' ını teşkil eden , konsantre cevherler ve öğütülmüş konsantreler, Borik asit ve bor oksit, boraks dekahidrat, boraks pentahidrat, susuz boraks, sodyum, amonyum, pentaborat, sodyum perborat, sodyum metaborat, amonyum tetraborat vs., gibi ürünlerdir. Bu ürünler kullanımlarda birbirinin yerine ikame olabilmektedir. Bor ürünlerinin işletilmesinin tek elden yapılması şarttır. Bu nedenle;

" 2840 sayılı kanun hükümleri saklı olup, Bor tuzlarının aranması, istihracı, fiziksel veya kimyasal metotlarla zenginleştirilmesi, rafinasyonu ve kimyasal yollarla sanayinin ham maddesi olan bor ürünlerinin elde edilmesi ve pazarlamasına ait işletmecilik faaliyetleri, Devlet eliyle yapılır " Hükmünün ilavesi uygun olacaktır.

Güney Amerika haricinde her ülkede bir tek üretici ve işletmeci vardır.

Diğer yandan bu ürünlerden elde edilen ikincil ürünler olup sanayide miktar olarak fazla kullanılmayan ancak parasal değer olarak çok yüksek değerde olan bor bileşikler de vardır. Bunlar ikincil bileşikler olup özel tüketim alanlarında kullanılmakta ve birbirlerinin yerine ikame olmamaktadırlar.

Bor metali, Bor karbür, Bor nitrür,, Bor tri bromür, Bor tri klorür, Kurşun borat, Çinko borat, Lityum tetroborat, Sodyum Bor hidrür. Organik boratlar vs. gibi ikincil ürünler olup özel kullanım alanları olan bileşiklerdir. Bu ürünlerin üretilmesinin teşvik edilmesi gerekmektedir. Piyasanın kontrolü ve canlandırılmasını temin için 3213 sayılı Maden Kanununun 4' uncu maddesine :

" Bor tuzlarında veya sanayinin ham maddesi olan bor ürünlerinden bor bileşiklerinin üretilip pazarlamasına dair işletmecilik faaliyetleri bu konuda görevlendirilen kamu kurumunun belirleyeceği usul ve esaslara göre yapılır " Hükmünün ilavesi uygun olacaktır.

Diğer yandan Bor ruhsatlı alanların Bor varlığı açısından detaylı aranması gerekmektedir. Bunu için bir master arama projesi hayata geçirilmiş olup beş senelik perspektifte arama çalışmalarına başlanmıştır. Ancak bu çalışma süresince tüm bor sahalarının aranması imkan dahilinde görülmemektedir. Bu sebeple süre sınırlaması olmaksızın 3213 sayılı Maden Kanununun 49' uncu maddesine,

" Bor tuzlarını aramak ve işletmeciliği ile görevlendirilen kamu kurumu, ruhsatlı maden sahalarına süre sınırlaması olmaksızın gerekli aramayı yapar, bor tuzu bulunmayan sahaları küçültür veya idareye iade eder" Hükmünün ilavesi uygun olacaktır.

Ancak bu küçülme işlemleri yapılınca kadar bor tuzu sahalarındaki bor tuzu dışındaki madenlerinde işletilmesi gerekmektedir. Daire, işletmeci ve bor tuzu işletmesiyle ilgili kamu kuruluşu arasında yapılacak protokollerde çalışma esasları belirtilmesi, çalışma izni koordinatları tespit edilmesi ve bor tuzu işletmesiyle ilgili kamu kuruluşu ve dairenin gözetiminde faaliyetleri kontrol edilmesini sağlayacak protokollerin yapılması, işletmeci tarafından yapılacak bu faaliyetlerde bor tuzu rezerv ve işletmeciliğine zarar verilmemesini sağlayacak taahhütnamelerin alınması şartıyla, bor tuzu işletmesiyle ilgili kamu kuruluşu işletme izni verebilir. Ancak bu iznin bor tuzu işletme sınırları içinde olmaması ve yapılacak çalışmaların bor rezervine zarar vermemesi gerekmektedir. Bu sayede bor tuzu dışındaki madenlerinde işletilmesi sağlanabilir. Bundan dolayı 3213 sayılı Maden Kanununun 49' uncu maddesine ,

" 2840 sayılı kanuna tabi madenlerin ruhsat alanları içindeki diğer madenlerin aranması ve işletilmesi bu kanuna tabidir. Ancak bu alanlarda arama ve işletme faaliyetleri, bor tuzlarının arama ve işletilmesi ile görevli kamu kurumunun izni ile yapılır" Hükmünün ilavesi uygun olacaktır.

MADEN KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1.- 4.6.1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun 2nci maddesinin sekizinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir .

Burada zikredilmemiş bir madde ile ilgili Devlet Bakanlığı veya Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının önerisi ve Bakanlar Kurulu kararı ile bu kanun hükümlerine tabi kılınır.

Yürürlükte olan taşocağı ruhsatı sahasında işletmeye elverişli olan maddenin rezerv durumu da göz önüne alınarak, sanayi hammaddesi veya dışsatım olanağı olduğunun ruhsat sahibince belgelenmesi halinde bu madde, ilgili Devlet Bakanı veya Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının önerisi ve Bakanlar Kurulu kararı ile Maden Kanunu kapsamına alınabilir.

MADDE 2.- Maden Kanununun 7nci maddesinin başlığı ile ikinci, üçüncü ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilerek beşinci fıkradan sonra gelmek üzere beş fıkra eklenmiştir.

Maden faaliyetleri ile ilgili izinler:

Belediye imar sahaları ve mücavir alanlar, orman, ağaçlandırma, milli parklar, tarım alanları, su havzaları, mera alanları, sit alanları ve karasularında madencilik faaliyetlerinin hangi kriterlere göre yürütüleceği bu alanlarda ilgili kanunlar göz önüne alınarak bu kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde ilgili Devlet Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının birlikte çıkaracakları yönetmelik ile belirlenir.

Askeri yasak bölgelerde, madencilik faaliyetleri ilgili kurumun iznine tabidir.

Binalarda ufken 60 metre ile avlu, bağ ve bahçelere 20 metre mesafede maden aranması ve işletilmesi mülk sahibinin iznine bağlıdır.

Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Yönetmeliği hükümlerine göre : ÖN ÇED ve/ veya ÇED olumlu kararı alan veya ÇED' den muaf maden işletmeleri için ayrıca izin alınmaz. ÇED almayı gerektirmeyen konularda ÇED iznine uygun görüş veren kamu kurum ve kuruluşlarından iznin alınması halinde ayrıca başka bir yerden izin alınmaz. Ancak ilgili kurum ve kuruluşlara karşı gerekli yükümlülükler ruhsat sahibi tarafından yerine getirilir. Maden arama faaliyetleri ÇED' e tabi değildir.

Madenlerin aranması, işletilmesi, zenginleştirilmesi, entegre tesislerin kurulması ve çalıştırılmasının her hangi bir evresinde ortaya çıkacak faaliyetleri engelleyici durumlarda ilgili Devlet Bakanlığının veya Enerji ve Tabii Kaynaklar

Bakanlığının önerisi ile Başbakanlık Müsteşarı veya Müsteşar Yardımcısı Başkanlığında, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu tarafından belirlenecek en fazla beş uzman, sorunun ilgili olduğu kurum veya kuruluşlar ile Maden İşleri Genel Müdürlüğünün üst düzey yöneticilerinin katılımı ile en fazla dokuz kişiden oluşan bilimsel ve teknik kurul tarafından incelenerek karara bağlanır. Bu kurumca alınan kararlar Resmi Gazetede yayımlanır. Bu karar ilgililere tebliğ yerine geçer.

Bilimsel ve teknik kurulun çalışma usul ve esasları, ilgili Devlet Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının birlikte çıkaracakları yönetmelikle belirlenir.

Bu madde hükmüne tabi yerlerde izinsiz madencilik faaliyetinde bulunulduğunun tespiti halinde işletme ruhsat harcı kadar idari para cezası verilir. Tekrarında bu ceza katlanarak uygulanır. Uygulanan para cezası kanunun 13üncü maddesi hükümlerine göre tahsil edilir.

Kanunla yasaklanmadıkça, Devletin hüküm ve tasarrufu altında ve usulüne uygun olarak verilmiş ruhsatlarla yürütülen hiçbir madencilik faaliyeti, yürütülmekte olan faaliyetin niteliğinin gerektirdiği bilimsel ve teknik çözümlere riayet edilmesi koşulu ile, engellenemez.

MADDE 3.- Maden Kanununun 9uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Maden teşvik tedbirleri:

MADDE 9.- Madencilik yatırımları işletmenin bulunduğu bölgeye bakılmaksızın kalkınmada öncelikli yörelere sağlanan tüm teşviklerden yararlandırılır.

Bu kanuna tabi madenlerin aranması işletilmesi ile ilgili faaliyetler, gerçek ve tüzel kişilere ait yatırımlar ile bu madenleri girdi olarak kullanan entegre veya bağımsız maden zenginleştirme yatırımlarına ayrıca aşağıdaki teşvikler uygulanır.

a) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren her yıl ilgili madencilik faaliyetlerinden elde ettikleri yıllık satış hasılatının % 5'i vergiye esas matrahlardan rezerv tüketim payı olarak indirilir. Ancak, çimento, kireç, inşaat hammaddelerine ilişkin ruhsatlar bu haklardan yararlandırılmaz.

b) Madenlerin limanlara veya bunları işleyen tesislere naklinde, taşıma giderlerinin % 5' i kadarı vergiye esas matrahtan taşıma gider payı olarak indirilir. Ancak, çimento, kireç, inşaat hammaddelerine ilişkin ruhsatlar bu indirimden yararlandırılmaz

c) Gelir ve kurumlar vergisine tabi maden işletmecilerinin, bu faaliyetleri ile ilgili işyerlerinden elde ettikleri kazançları yatırım dönemi dahil işletmeye geçiş tarihinden itibaren beş vergilendirme dönemi gelir ve kurumlar vergisinden muaf tutulur.

Bu kazançlar hakkında; 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 25nci maddesinin ikinci fıkrası ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94' üncü maddesinin 6 numaralı bendinin (b) alt bendi hükümleri uygulanmaz.

(c) bendinde belirtilen gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin beş vergilendirme dönemi sonunda, 01.01.2002 tarihinden itibaren bu işyerlerinden elde ettikleri kazançları üzerinden hesaplanan gelir ve kurumlar vergisinden % 40 oranında indirim yapılır.

Bu fıkra kapsamına giren kazançlar üzerinden , Gelir Vergisi Kanununun 94' üncü maddesinin 6 numaralı bendinin (b) alt bendine göre tevkif edilecek gelir vergisi için de yukarıda belirtilen oranlarda indirim yapılır.

d) Yer altı madencilik faaliyetlerini yürüten gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihi izleyen aybaşından itibaren, işe yeni aldıkları işçiler için, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 72nci ve 73üncü maddeleri uyarınca prime esas kazançları üzerinden tahakkuk ettirilecek primlerin işveren hissesinin % 50'si Devlet hakkından mahsup edilir.

e) Madencilik sektöründe kullanılan elektrik fiyatlarına en düşük tarife uygulanır.

f) Ruhsat sahaları ve maden işletmelerinde yapılacak araştırma ve geliştirme (AR – GE) çalışmaları teşvik edilir.

MADDE 4.- Maden Kanununun 13üncü maddesinin başlığı ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, üçüncü ve dördüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

Harç, teminat, yolluk, cezalar ve yaptırımlar:

Teminatlar, ruhsat alanlarına ve ruhsat aşamasına bağlı olarak hektar başına olmak üzere her bütçe yılında günün ekonomik şartlarına göre tespit edilir. Ancak bu miktar her bütçe yılında belirlenecek taban teminat miktarından az olamaz. 2840 sayılı kanuna tabi maden ruhsat alanları için minimum taban teminat miktarları uygulanır.

MADDE 5.- Maden Kanununun 16ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

Madenler arama ruhsatı ile aranır. Kanunun 2nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan madenler için doğrudan işletme ruhsat talebinde bulunabilir. Bu fıkroda yer alan maden müracaatlarında madenin isminin belirtilmesi gereklidir. Bu ruhsat

müracaatları 250 hektarı geçemez. Bu fıkralarda yer alan madenler için arama ruhsatı alınması halinde doğrudan işletme ruhsatı talebinde bulunulması zorunludur.

2nci maddenin ikinci fıkrasında yer alan mermer, kalsit, dolomit, kalker ve dekoratif taş hammaddeleri için mermer ruhsatı düzenlenir. Bu ruhsatlar maden ruhsatları üzerine verilebilir.

Tuğla – Kiremit sanayiinde kullanılan killer için tuğla- kiremit kili ruhsatı alınması zorunludur. Bu ruhsatlar için 50 hektarı geçmeyecek şekilde doğrudan işletme ruhsatı talebinde bulunulur. Bu ruhsatlar maden arama ve ön işletme ruhsatları üzerine verilebilir. Ancak maden ruhsatına ait işletme izin sınırları dahilinde verilemez.

Bu Kanunun 2nci maddesinin ikinci fıkrasındaki yer alan ve 2840 sayılı kanun kapsamındaki madenler dışındaki diğer madenler için (tuğla- kiremit kili hariç) doğrudan arama ruhsatı müracaatında bulunulur. Bu ruhsat müracaatları 4.000 hektarı geçemez.

Deniz, göl ve kaynak suyundan elde edilecek tuzlara ilişkin ruhsatlar için doğrudan işletme ruhsat talebinde bulunulur. Bu ruhsatlar kullanılacak suyun miktarına göre verilir. Bu ruhsatların verilmesine ilişkin usul ve esaslar bu kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde ilgili Devlet Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının birlikte çıkaracakları yönetmelikle belirlenir.

MADDE 6.- Maden Kanununun 26nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İlk işletme izni, 24üncü maddeye göre işletme projesinin ilgili daireye verilmesi üzerine işletme ruhsatı ile birlikte verilir. Bu iznin verildiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde ruhsat sahibi madeni işletmeye almak zorundadır.

2840 sayılı kanun kapsamındaki madenler hariç olmak üzere izinlerin tamamı alındığı halde bir yıl içinde üretime geçmeyen ruhsat sahipleri, çalışmadığı her yıl için projede belirtilen üretim miktarına dayalı olarak belirlenecek satış tutarının % 10' u üzerinden Devlet hakkı ödemek zorundadır. Ödenmeyen Devlet Hakları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

Kanunun 7nci madde kapsamında alınması zorunlu izinler için, ruhsatın alındığı tarih itibarı ile bir yıl içerisinde ruhsat sahibi tarafından gerekli yerlere başvurulmuş ancak alınması zorunlu izinlerin alınmamış olması ve bu durumun belgelenecek ve ilgili Dairece de uygunluğunun tespiti halinde bir yıllık süre göz önüne alınmaz.

MADDE 7.- Maden Kanununun 27nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İşletme ruhsatının devri:

2840 sayılı kanun kapsamı dışındaki İşletme ruhsatları ve işletme izinleri Maden Kanununun 5inci maddesinde belirtilen esaslar dahilinde bölünebilir ve devredilebilir.

MADDE 8.- Maden Kanununun 28nci maddesinin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

2840 sayılı Kanun kapsamı dışındaki ruhsatlarda işletme ruhsatının verildiği tarihten itibaren beş yıl içinde , işletme izni dışındaki ruhsat alanında, işletmeye uygun maden varlığı belirlenerek yeni bir proje ile işletme izin talebinde bulunulmaması halinde, ruhsatın mevcut işletme izin sınırları dışında kalan kısmı res'en taksir edilir.

MADDE 9.- Maden Kanununun 49uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 49.- 2840 sayılı Kanun hükümleri saklı olup, Bor tuzlarının aranması, istihracı, fiziksel veya kimyasal metotlarla zenginleştirilmesi, sanayiinin ham maddesi olan bor ürünlerinin rafinasyon ve kimyasal yollarla elde edilmesi ve pazarlamasına ait işletmecilik faaliyetleri , Devlet eliyle yapılır.

Bor tuzlarından veya sanayiinin hammaddesi olan bor ürünlerinden bor bileşiklerinin üretilip pazarlanmasıyla ilgili işletmecilik faaliyetleri bu konuda görevlendirilen kamu kurumunun belirleyeceği usul ve esaslara göre yapılır.

Bor tuzlarına ait ruhsat alanları; bu Kanunda sözü edilen alan sınırlanması, res' en taksir, düzenleme, azaltma ve süre sınırlamalarına tabi değildir. Bu Kanunda sayılan herhangi bir nedenle Bor tuzlarının aranıp işletilmesiyle görevli kamu kurumunun elinden sahaların ruhsat hakları düşürülemez.

Bor tuzlarını aramak ve işletmeciliği ile görevlendirilen kamu kurumu, ruhsatlı maden sahalarında süre sınırlaması olmaksızın gerekli aramayı yapar, bor tuzu bulunmayan sahaları küçültür veya idareye iade eder.

2840 sayılı Kanuna tabi madenlerin ruhsat alanları içindeki diğer madenlerin aranması ve işletilmesi bu Kanuna tabidir. Ancak bu alanlarda arama ve işletme faaliyetleri, Bor tuzlarının arama ve işletilmesi ile görevli kamu kurumunun izni ile yapılır.

MADDE 10.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 11.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.